

وه ناو خودای زهپه و زنگانی

هه له لام بوّ، گومد کردم

شیعر کوردی

سه عید بانان

چاپ سوم

چاپ دوم
هه له لام بۆد گۆمەد کردم
تاوسان کرماشان

ناسنامە ئ پرتووک

- ناو پرتووک: هه له لام بۆد گۆمەد کردم
- شاعر: سه عید عبادەتیان «بانان»
- ویراشته و پیداجوونهوه: س. جههانفەرد «ژیار»
- وینەکاری پۆبەرگ: مه‌رزیه پەرورەش
- چاپ و لیتوگرافی: مسعود (شرافت وزیری) ٦٥
- تیراژ:
- شابک: 7- 0402578- 964- 78
- چاپ یه‌کم: وه‌هار کوردی
- چاپ دووهم: کرماشان تاوسان
- چاپ سییه‌م: کرماشان تاوسان

پیشکش وہ:

ٹیڈان مہلکی، تہ نیا دلخوہشی و ہاوری
دلتنہ نگیہ یلم لہ سارو وکی سہردُ زنہی

ناوه پۆک

- ۷..... ھووژ خفتوو
- ۹..... واران شەو
- ۱۱..... تاپوو
- ۱۳..... پابپران
- ۱۵..... چۆزە ئی چەو لە خەو
- ۱۷..... ناو مەرزان
- ۲۰..... دارە پیرەگە
- ۲۵..... پەنجە مانگ و کۆیە سان
- ۲۸..... سەوزە ئی خوەش دیمەن
- ۳۴..... تەمەلقول
- ۴۰..... ئاخیزە ئی واران
- ۴۳..... نەقاش پایز

- ۴۵..... رڳوار ڪڙيه ٿي بي ڀه وهن
- ۴۷..... شون پائي خه و
- ۴۹..... داوڻ
- ۵۱..... سان بيدهنگ
- ۵۳..... بوش وه نائي مهيل
- ۵۵..... شه واريگ زلف
- ۵۷..... دقيهت خان كه لهر
- ۵۹..... خه يال شه و بق له يلى
- ۶۲..... هلوور ملوور دهنگ بلوور
- ۶۵..... خالو مه مر
- ۶۶..... پيري
- ۶۷..... په ژاره
- ۶۸..... تير ڪاري
- ۶۹..... ته نيا
- ۷۰..... ڪاروان زمسان
- ۷۱..... مه لوقچگه يل بقچگ

ئەپرا دوكتور عەلى غولامى
وہ پاس زامەتەيلی

ھووز خفتوو

واى زەلان بافە بافە چۆچان و چى
شەوق مانگ لە دەروەچەيل شکان و چى
واى زەلان لە قاپ چەرمى جامەکەيل
گەردەلۆل و خاک و خوہل جمان و چى
قامەت سەولەيل سەونز باخ زەرد
لە وینەى قەم گوچان چەمان و چى
خارسان دەربەن نيیە لە واى زەلان

واي زه لان مال گولهييل رمان وچي
هووز خفتوو تا وه كه ي هه ر هاي نه خه و؟!
وا نييه، خه و دهس خوهي وه شان وچي!

وارانُ شهو

مهس له وارانُ شهوم نهؤشى شراو دانهس وه پى!
دؤزتر گرتيه قهؤم، نهؤشى شراو دانهس وه پى!
سالهاس نهخه فتمه له ژيؤ بالّ چهرخ كهو
شهكهت ساتي خهؤم نهؤشى شراو دانهس وه پى!
تا وه سوو گيرسّمه وه يادُت له داخُ دلّ
قرمزوه كهى ناو چهوم نهؤشى شراو دانهس وه پى!
ئهريهدهى مهسانه كيشم كوچه كوچه تا وه سوو
تُ سزانى مهسهوم نهؤشى شراو دانهس وه پى!

تاپوو

بلسکه ليفدا له بهرزی ناسوو
دهروهن نارهميا له خهوف تاپوو
تلپ خه يالات کولې شهو کهنی
داخمه ي له ش له شهت رووژنای ژهنی
وه ياد تهول تهنگ زلماتان
شکارچی ناسوو ليژه ي شهو شيوان
گولبانگ سههه ر خس له بييز چهو
زهان زهان خهوف، شکه فتشکه فت شهو
رووژنای تیهنی چو ناورهوان
هقرده هقرده سلپ شهوار هلقوران

پاپان

وه فره لؤلوه و ريبه نانه و كهس له كهس نه يري خه وهر
سووز سه رده و زمسانه و كهس له كهس نه يري خه وهر
سا خسيه بال مه رگ له ره دهره چهيل زنه ي
هه ركهسي له هه ول گيانه و كهس له كهس نه يري خه وهر
كهس خه وهر نه يري وه سووز له شوون ياران قه ديم
دل كه نينه و پاپرانه و كهس له كهس نه يري خه وهر
هه ر چي نوورم كهس نيه ناسم، گشتي بيگانه س هه نين
ته رف تونن قه ومه گان و كهس له كهس نه يري خه وهر
خه يزه رانه يل بلي ن خه م دانه له زي ره فر
جه نك زه و ناسمانه و كهس له كهس نه يري خه وهر

چۆزه ئى چو له خه و

پرشه‌ی نقره وهش تاف ئاوانی
تقل تازه رهوز سهر سه‌راوانی
سروه‌ی که له‌وای سووز سووه‌یلی
شنه‌ی با شه‌مال سهر کۆیه‌یلی
بوو هه‌ناسه‌ی خواه گول سهد باخی
پرک پهنیره‌ی وه فر ئیلاخی
ت نه‌سیم سوو، م سووز سه‌ردی
ت چۆزه‌ی نه‌ورس م وه‌لنگ زه‌ردی
په‌خشان که چه‌تر چۆ چه‌تر وه‌ناو
په‌شیو که په‌لنگ چۆ خه‌یاته‌ی خاو
ت مه‌س وسه‌رکه‌ش چۆ که‌ل په‌راو
م بیده‌نگ چۆ سان سه‌رتیه‌نی سه‌راو
ت گولبانگ سوو سفیده‌ی سه‌هه‌ر

مُ سهردی ساکی زهردهی خوهر وهدهر
تُ گیای لیچگُ چۆزهی چهو له خه و
شهونم پرشد کهی شهمالان وه شه و
مُ چۆ کهنگلاشگ دایم هام له ده و
هام له وهر دهلهکُ چهپواگهی خهزه و
ویتهی ترنگهی ئاو خاتر خوازدم
بخچهی سهر بهسیای پیزهی رازدم

ناو مه‌رزان

تووژُ خەم گرتیە پەردەئ پەژارەم
 چمان میل کیشاس لە رۆ گلارەم
 بالّ خیالات وە مەیل جاران
 تەر بکەم وە شەو لە پەرزەئ واران
 پیژواری بوویم تا سەر پەچیەئ شەوق
 بنیشم تا سوو لە پای کووانی زەوق
 زەوقم هەراچە شەوقم تالانە
 رووحم شەو وریای سیامالانە
 دلّم دلّقرچەئ ژیر دەوار کەئ
 هەوای هەول هەوش مینگەنووار کەئ
 بلووزەئ ئاگر گورەئ کۆتەسەور
 بەن بەن سقانم بکەیدن وە بەور
 بەورم بەن وە دەس با شەمالەو
 بوویدەم وە ماوای کوردەمالەو

با شه مال به ورم بووه تا وه دهیشت
تا جی پای خودا تا باخ بهه یشت
مه له که یل تهرش له وره سناو کهن
سناو وه پرزه ی نهرمه خوناو کهن
تا مال گه چین قوم قوم که بووهره م
تا وه ته قه ی ته ول دارسمه ک بووهره م
بووهره م تا ته وره گ ناو مهرزان نییه
ته غد شه و له سه ر ئاسمان نییه
شه مال به وره گم بکه له داوان
بچوچن له ره کویه ی سه رئاوان
یا تهر به وره گم له کتوان که ی بهش
به شه گه ورا گه ی بهیدن وه سه رکهش

داره پیره گه

داره پیره گه ئ پۆتار له جه ورم
رهنگ په ږی له خهوف هزاران ته ورم
واهی لانه گه ئ پایز کرد خه ورم
پف کرده و میلکان گه لای چو به ورم

ت چو به ږه زای ته رك تازه ږه وز
کیشایده له سه ر ئه وریشم سه وز
هر شه و شه مال تی ده ئ له ده ماخذ
وه شه ونم شووری په لوه چ و شاخذ

چو گالا له جه ورم زه لان رزیامه

چق داوّل له برج خور دارزيامه
چق نان که فتی کووانی کزيامه
ویتهی پهتسوو پهتپهت سزيامه

ت چق بهرپهزای تهرک تازه پهوز
کیشایده له سهر ئه وریشم سهوز
هر شهو شه مال تی دهی له ده ماخذ
وه شه ونم شووری په لوچ وشاخذ

وه لنگه وشکه گهی سهر له لی شیویای
له هه ناسهی سام گهرمه سیر سزیای
نامه وقه وشک بق بی تاوان رزیای
یا ره بی هتوچ وهخت چق م وهپی نای

ت چق بهرپهزای تهرک تازه پهوز

کیشایده له سه‌ر ئه‌وریشم سه‌وز
هه‌ر شه‌و شه‌مال تی ده‌ی له‌ده‌ماخذ
وه شه‌ونم شووری په‌لوچ وشاخذ

بیگانه له خوه‌م بیزار له خیشم
که‌س نیه‌که‌ی مه‌له‌م ده‌رده‌یل ریشم
ئه‌گه‌ر بزانه‌م رووژی په‌ل کیشم
سه‌د سال سییه‌ وه‌ی ده‌رده‌و نیشم

ت چۆ به‌ره‌زای ته‌رک تازه‌ ره‌وز
کیشایده له سه‌ر ئه‌وریشم سه‌وز
هه‌ر شه‌و شه‌مال تی ده‌ی له‌ده‌ماخذ
وه شه‌ونم شووری په‌لوچ وشاخذ

رووژگار سه‌رد زه‌مانه‌ی ناچوور

وازی چه واشه ی چاره نوس کور
په لوه چم شکان، ساقم کرد کولوور
کردهم وه ماوای مار و مهل و موور

ت چق بهر زای تهرک تازه رهوز
کیشایده له سهر ئه ویشم سهوز
ههر شه و شه مال تی دهی له ده ماخذ
وه شه ونم شووری په لوه چ وشاخذ

ئه گهر چق وه هار بو ده میه وانم
نه سیم هه ناس وهر د بهی له گیانم
له خه یالم بووه ی جزر زمسانم
مه ر ئه وسا سهوز بوو چه تر وسه یوانم

ت چق بهر زای تهرک تازه رهوز

کیشایده له سه ر ئه وریشم سه وز
هه ر شه و شه مال تی دهی له ده ماخذ
وه شه ونم شووری په لوچ وشاخذ

په نجه مانگ و کټیه سان

په نجه ی مانگ نوو له وهرز ودهار
له سایه ی زلمه ت له سه ردی مه غار
له پری چروو، لیژی لانسار
هه نای دل چرچ ده ی له خه وف شه وار
سه ر له به یانی گورگ میش سوو
له راگه ی گوزهر وه شیاتان کوو
یاد و ناو م وه نه زهر د بوو
برق مانگه شه و له قاپ شه وار
سه ر سه مفوونی خشه ی وه لنگ دار
یا ترنگه ی راخوز ژیر وه لنگه مار
گیان خه یدن له وهر ره ون و ریوار

ٺٺر چي وٺ ڪٽيٺ لٺ وٺهار نٺو
 لٺ ٻراگهٺ گوزر وٺ شياتان ڪوو
 ياد و نائو م وٺ نه زرد بوو
 گولبانگ سوو دا لٺ تاش سرڪهش
 ليسڪ خوهر ڪردو داران منه ڪهش
 واشهيل ٻهٺ جهولان سه ما ڪردون بهش
 هيٺ ڪرتون رهم رهم ڪارو سييه ٻهش
 لٺ سهر ڪلاوان لٺ به رزي ناسوو
 لٺ ٻراگهٺ گوزر وٺ شياتان ڪوو
 ياد و نائو م وٺ نه زرد بوو
 ٺه گهر ديد وٺ چهو ڪوچ ڪورده مال
 گونائ گولناري، شٻهٺ هٻورده خال
 مٻهٺ سرمه سائ خٻ چهو ڪهٻال
 بوو ميٻهڪ لٺهٺهٺ بوو مشڪ لٺهٺهٺهٺ
 ياگهر خهٻالٺ ههٻوٻوٻو گول سوو
 ڪونه ٻر ٻهڪهٺ لٺ ٺاو بالا جوو

یاد و ناوُم وه نه زهرد بوو
ته گهر دید وه چهو چقو جارُ جاران
سهوزه کرد له وهر زهر بافتُ شاران
گاتیا چقو سه رسهوزُ ته نکه وئاران
زلفُ قه یتانی چقو زهنگی ماران
ته فشان کرد له وا تالُ تالُ و لوو لوو
په نجهی شمشالی نا له ئاوُ جوو
یاد و ناوُم وه نه زهرد بوو
ته گهر دید سهوزه به ساسه و سهروهن
ته بروان داگهس وه یه کهو په یوهن
شاخُ سه ر کهج کهی چقو کهلُ دهرهون
خوهی خهی له تیررہسُ سه یادان ته مدهن
یا وه نارازی وهره و تاقهیل چوو
نازیل جهم کردیه له تاقُ ئه پروو
یاد و ناوُم وه نه زهرد بوو

نُرا چه وهیلُ ئه وری عهلی ئولفته تی

سه وزه ئی خوهش دیمه ن

سه وزه ئی خوهش دیمه ن سه وزتر له چیمه ن
واده ئی وه هار دای وه هاریش نه مه ن

وه تی وه هار تی ره سیمن وه هه م
دلنیام کردی خاترم بق جه م
یه سه چییه و سه ر وه هاریش که م که م
کردی وه به شم ئاخ و داخ و خه م

سه وزه ئی خوهش دیمه ن سه وزتر له چیمه ن

وادهئ وههار دای وهاریش نهمهن

ئاویژم له تاش بهرز خه یالد
تاسهم نهشکیاس له چهو که ژالد
خوهزیه و جوور شه مال باتامه مالد
تا بشکانام دهژ په رچین خالد

سهوزهئ خوهش دیمهن سهوزتر له چیمهن
وادهئ وههار دای وهاریش نهمهن

ت نهرمی یا ئهور ، یا گهر پهر قوو
بالای ت بهرزه، یا نهئ دالاهوو
سهوزه ت سهوزی یا باخ لیموو
دیدهئ ت مهسه یا دیدهئ ئاهوو

سهوزهئ خوهش دیمهن سهوزتر له چیمهن

وادهئ وههار دای وهاریش نه‌مه‌ن

مه‌ر بقۆدن وه دامْ نه‌سیمْ سووهو
شه‌ویوو شه‌واران بکه‌ی وه بووهو
تْ وهئ له‌ولای لقل لوو لوهو
بزانئ سه‌رم نه‌یدن وه کووهو

سه‌وزهئ خواه‌ش‌دیمه‌ن سه‌وزتر له‌چیمه‌ن
وادهئ وههار دای وهاریش نه‌مه‌ن

چقْ که‌لْ تاچه‌ کردیه له‌و بانه‌و
گاجار چه‌و گلْ ده‌ی وه خیاوانه‌و
هه‌نای دۆنمه‌د وهئ نیمه‌ گیانه‌و
وینه‌ئ گوله‌سووز پیچیه‌م وه ژانه‌و

سه‌وزهی خوه‌ش‌دیمه‌ن سه‌وزتر له‌چیمه‌ن
وادهی وه‌هار دای وه‌هاریش نه‌مه‌ن
ئه‌ولم‌امه‌ی چر که‌م بی‌ه‌ه‌وله‌لابای
وه پایل په‌تی وه مق و لا بای
سلای که‌س نه‌که‌ی وه بی‌سلا بای
له شوون کزه‌م تا پای قلا بای

سه‌وزهی خوه‌ش‌دیمه‌ن سه‌وزتر له‌چیمه‌ن
وادهی وه‌هار دای وه‌هاریش نه‌مه‌ن

مه‌یل هه‌و گل‌کرده‌و ئه‌و هه‌وارگه‌ی نوو
سه‌ر بق وه سراو، دیده بق وه جوو
خیال که‌فته به‌ین شه‌مال و شه‌وبوو
هه‌ناس و ئاگر جه‌سه وه نه‌ی کوو

سه‌وزهی خوه‌ش‌دیمه‌ن سه‌وزتر له‌چیمه‌ن

وادهئ وههار دای وههاریش نه‌مه‌ن

مه‌یل هه‌و گل کرده‌و ئه‌و کورده‌مالان
دل بق وه چیمه‌ن سمکوو خه‌زالان
دارای چئ له‌کیس مال چئ وه‌تالان
گیان چئ له‌هجران وئیسوی خالان

سه‌وزهئ خوه‌ش‌دیمه‌ن سه‌وزتر له‌چیمه‌ن
وادهئ وههار دای وههاریش نه‌مه‌ن

ئه‌س‌رین خور له‌جوو گلاره‌م مه‌که
چق که‌پوو پایز ئاواره‌م مه‌که
ر‌ه‌وه‌نی ری‌ه‌گه‌ئ ئی‌واره‌م مه‌که
سه‌رگه‌ردان له‌ده‌یشت پ‌ه‌ژاره‌م مه‌که

سه‌وزهئ خوه‌ش‌دیمه‌ن سه‌وزتر له‌چیمه‌ن

وادهئ وههار دای وههاریش نه‌مه‌ن

دهوریش ژاره‌گه‌ئ گووشه‌ئ شاردم
وه هزار له‌ونه‌و گرفتاردم
چو مه‌سور ئاوئز سه‌ر داردم
ئاوئز له زلفان زهنگی ماردم

سه‌وزه‌ئ خوه‌ش‌دیمه‌ن سه‌وزتر له‌چیمه‌ن
وادهئ وههار دای وههاریش نه‌مه‌ن

گه‌ناسر نیه‌چوو وه سه‌ر ئاوان
له‌یلی بی‌مه‌یله وه مال باوان
قلا‌گه‌ئ گیه‌لان بوود وه‌هه‌رده‌ئ چوول
نه قلا مینئ، نه بهت نه به‌توول

سه‌وزه‌ئ خوه‌ش‌دیمه‌ن سه‌وزتر له‌چیمه‌ن

وادهئ وههار دای وهاریش نهمهن

تهم تهمهلؤلان

له پای سهرکesh بقوم تهم تهمهلؤلان
دؤرانؤ له يهك زهق و ئاسمان
شه مال مهونج تهم له كهشا جمان
له ليم ئاوا بقو شاره گهئ گيه لان
شه مال قهسه مد وهئ وهلنگ واشه

يا وهى چه ويره گ تاوريز له تاشه
يا گهر وه كه لمهس يا نه تر شه و بوو
يا گهر وه قودووم نهرمه گياى نوو
ژاو ته مه لؤل ئى كاو ئه و كاوه
ده خيلم شه مال بشهن لهى ناوه
ته مه لؤل بهى دهس شه مالهى واوه
په نجهى مانگ نوو مه و داي وه هار بو
سارا و سه رزه مين گول و گولزار بو
دل له كلكلهى هجران يار بو
ته نيا خواهيه گه م ته ماشاي شار بو
شه مال قه سه مد وه دار پوتار
پوتار پهل وشك بى وه لنگ و بى بار
يا وه وليوى ئه رجن له زاخه ييل
يا چرى تورگ هه سار باخه ييل
دى شه كهت بومه نيه وسم وه پاوه
ده خيلم شه مال بشهن لهى ناوه

تهمه لؤل بهی دهن شه مالهی واوه

ره فتاری له تار ره فت تاهووه
له ژیر سه روهن زلفی لوو لوووه
بالای نهینه هووه نهی دالاهووه
سفیدی په نجهی وه فر شاهووه
شه مال قهسه مد وه که پوو وهیلی
بی مال بی ماتوول بی شهوق ومهیلی
یا وهو که وتره له خهوف واشه
ماوا گرتیه له قهی نهو تاشه
نه رای هامه زهق نه وه ههواوه
ده خيلم شه مال بشهن لهی ناوه
تهمه لؤل بهی دهن شه مالهی واوه
هه نای له رق مهیل جه لادهی وهخوهی
دلّم نهو رق تاش بهرزی سه رکهش نهی

ههناي وا كه يدن پيچ زلف له قهئ
 پيچ پيچه جوور پيچ رييه گهئ مليه نهئ
 قه سه مد وه ئاو تيه ني زه يئنه ل خان
 قه ديم سه يرانگائ ئيلبه گي خانان
 يا گهر وه سه ردي ئاوه گهئ سه رگوو
 يا گهر وه به رزي تاش كه چهل كوو
 دللم نه زه رتمه ن پرچ له ولاوه
 ده خيلم شه مال بشه ن لهئ ناوه
 ته مه لؤل بهئ دهس شه مالهئ واوه
 خالي خودا ره ژ ها كونج له وئ
 جفتي زه رده بهئ ها له وه ر قه وئ
 سووفى سر ميني له راز چه وئ
 هزاران له يلى نيه تيهئ له خه وئ
 قه سه مد وه برق، ئاو بان تيه ته ييل
 يا وه مروارى ساي زلف دويه ته ييل
 ژان ده رون دايم تاو تاوه

دهخيلم شه مال بشهن لهئ نـاوه
تـمه لـقول بهئ دهس شه مالـهئ واوه

يه فـره وه خـته له قـلائ گـيه لان
خـه زال فرمانـنگ له ناو خـه زالان
نه له شار لي هـس، نه كورده مالان
چه پاوم كرديـه، داسـهـم وه تـالان
شه مال قـسه مد وه هـسارهئ سوو
يا وه زهردي زهر هـلقهئ مانگ نوو
يا گـر وه قامـهـت تـهـو دار پـيره
ك ريشهئ له جـهـرگ سان سـهـخت گـيره
سـهـرم گـهـن تـوشـي هـالم خـراوه
دهخيلم شه مال بشهن لهئ نـاوه
تـمه لـقول بهئ دهس شه مالـهئ واوه
كـهـل مانـيشـته، كـهـوك پـهـراوه
داره گـهـئ پـيران، تـاف رـيـژاوه

سهولَ ياگارہ، مورٹ سہراوہ
پرزہئ وارانہ، ترنگہئ وہ فراوہ
شہ مالّ قہسہ مد وہ سووہیل سوو
لہ دہیشٹ کرین تا پائِ دالّاھوو
زہاو و دیرہ وہ مانیشٹہوہ
خانہ قین وہو دہیشٹ خودا رہیشٹہوہ
دیدہیلیم چو جوو، سہر چو سہراوہ
دہخيلم شہ مالّ بشہن لہئ ناوہ
تہمہ لؤل بہئ دہس شہ مالّہئ واوہ

تہرا شہر یار تہ مینی
و بہش گہورای لہ تاسمان

تاخیزہی واران

ہہنای تہورہیل کمن تاخیزہی واران
وا بوود وہ خالق سہمفوونی داران
ہہنای وا و واران سہمفوونی ژہنن

جماتیل سرود سەد مللەت خوێنن
فیسقە و سەموورەك وە دڵگێرەو
چن وە كۆلووری دار پیرەو
بایەقوش وشك بوو وە قەئ دارەو
چەو چقان وە ناو وەلنگە مارەو
تا وا خسەو ژیر تەرم وەلنگ شەو
لە پا تا وە سەر بق وە نەتل چەو
قاژە سیەلگەئ ئاشاز لی بریا
لەئ دەروەن هەلات لەو دەروەن سڤیا
هەنای دەنگ لە دڵ ئەور كەو كیشا
چمان كڤ لە پووس وشك شەو كیشا
منیش هەر گەردم وە دەوارەو
مەئ هسارە كەم وە شەوارەو
كۆیەسان یەئەو پووس تر كەنی
كەورتر داوہ ساز تر ژەنی
یەئ مەلی نالان وە دەم خەو

تۆيەم دلتەنگى ۋەشان ۋە شەۋەو
 كۆيە لەو دەنگە چرچ چى لە گيانى
 ئاباي بىكەسى كوتا لە شانى
 تاگەرگوش كار كرد ھوش ۋا مردەو
 ۋاھىلان قوشەن ۋىرانى بردهو
 كۆيە سړوكور لال ۋ بى گيان بق
 ئەوسا زانسم لە جنس سان بق
 تەم ۋ تەمەل ۋ لات داپوشا
 ژار پايىزى درگەيل گووشا
 تەم دەسى كيشا لە چەۋەگانم
 تا لاۋە كردم لەپ نا ئەۋ بانم
 دى نە كۆيە ديم نە تەم ۋ نە خوەم
 چمان دەيدامى دەم ۋا كرد بردهم!
 چۆكور دەس كوتام ۋە چوار دەورەۋە
 سەرم دا لە قەئ تاش كەورەۋە
 سەر كوتام سان بق، پا كوتام لىژ بق

لیژی کهور چو لیژ زنگانی تیژ بو
وهره ههرجای چیم له ههرجای وسام
دهس کوتام دیم تاش سهختی ها نووام
کویه گان کوو خه م سووماره ی منن
دهشتهیل په شیوی په ژاره ی منن
نه قاش پایز

نه قاش پایز له قاپ زهردی
ریشان چه ک چو ل بارکو له ی دهردی
پایز وه رهنگه یل مه یل وه زهرده وه
ولات دا وه تیر سووز سه رده وه
لاوه لاهوی وا، دنیا کرد له خه و
لا لا رووژ بری، لوو لوو کرد وه شه و
رییه یل چو ل هوول، دهشتهیل بیده نگن!

ڪٽيه گان ڪوول ڪيشُ تابوتُ سهنگن
گهرده چوچانهيل تهولُ جهنگُ ژهين
بهردُ بنچينهئ ميلڪانهيل ڪهين
منيش دلگه گم ڪه لاهئ دهرده
پهجه مانگ له لام پايڙ سهرده

ريوار ڪٽيهئ بي پهون

ٽيواره سه، خوهره زهرده
هه ناسُ دهره نهيل سهرده
ريوار ڪٽيهئ بي پهون
ڪ گورگهيل شهو شونئ بهن
له خه يالئ ڪوومهئ سقان
زهرده و پهق و وشڪ و بي گيان

ڪوومه به ساس له پائ سائ
دال دنيا ها له بانئ
نيواره سه ، خوهره زهرده
ڪويه ئاوس ههر دهرده
سايه گان سهرده و قژن
چوور چوور خوهره تاوهيل مژن
ريوار شه و بي شوون لوور
شهل و شهڪهت و ورسئ و ڪوور
ههره سناڪ له دام و دهئ
گيان ڪرني له شوون خواهئ

ٲهرا كه پووى ك شهوى وا وهلا بردهى

شون پائى خه

ٲهئ شيوه چق واران شهو
واى سهرد پائى داران شهو

تيهني سهرڊ په لپ تهوم
پهري گوما هاتي خهوم
تیهید وهلما تا ناسمان
تا وه توله ری که شکه شان
له هه لقه ی مانگ تاوه بکهیم
دهو دهو له ری کاوه بکهیم
هر چهن شه کت و میهنگی
مه له قد وشکه و تیهنگی
هر چهن له ناو هر د چهود
که فته شوون پای خهود
ئه لس ک وهخت خه و نییه
وهخت به سان چه و نییه
به و تا له جی کورو کورو
مه کر و رپا و نهنگ و دوروو
بچیم تا دهیشت چوول کهو
تا ناومهرزان رووژ و شهو

زەمىن دى جاي ئىمە نىيە
خوداي خوداي ئىمە نىيە

داوڭ

لەي ھەمگە مەلە رەي بوون وەلامەو
نەزام شىوہەي تۇ بېشتر ھا كامەو؟!

هه ركهس لهی دنيا شیوهی گول دیری
له گشتی بیشتتر ژان له دل دیری
هه ركه لهی دنيا زهړهی شیرینه
ئوخه ی نیه که یدن لهی سهرزه مینه
بی هاز و بی نر چو پتوش وه پاوه
قرچهی گیانم تی وه دهس واوه
نرمیسم نزاو تیه نی بی نزه
بژانگم په رچین باخ پایزه
وه داو له ییل بو ش له زووانی م
یهی رووژ کاله و بوون چو جوانی م
قلاگان زانن داو ل دارزیه ی
وینه ی سهوزه وشك تاوسان سزیه ی
له بریجه ی خوهر تانکیش بوو گیانی
وه پاوه مری وکسه ی نیه زانی
له من ریه ی رهق سقانی مینی
له داو ل چوو وشك بی گیانی مینی

سان بیدہنگ

خودزیمہو یہی شوانی
لہ دنیا ہتچ نیہزانی
خوشی کہ یندن وہہار بای

میهی باری وهرک مای
سای داره گان که سیین
هساره گان په سیین
خوه زیمه و سان بیده نگ
نه دلخو شه نه دل ته نگ
لا لا بووری له گیانی
نووریدن و نیه زانی
خوه زیه و هه ر که لیوه سه
شیت و مه جنوون شیوه سه
وهر نهی له چوولی دهیشته
دهیشته یل بی ناوهیشته
زلفی له ناوکی ره یه
تا چه و کار که ی هه رخویه
له ژیر سای چه رخ که و
ریواری نیه وئید وه چه و

ئەپرا غولامحسەين پەروە
وہ قۇلى تىھەنى بىخ خەوش تەماشائ

بۆش وە ئايەمەيل

بۆش وە ئايەمەيل دلگىرم لىدان
چ فايده دىرى ھاوار ئەو پىدان

سؤیه م دهم وه دهن گورگهیل کویه
وهلی هاشا کهم له جنس ئویه
هاشا کهم هاشا، له شار دهرم کهن
له باسی له جنس وهلنگ له وهرم کهن
ئاوهیل بگهردن پیم بیهن ئاوی
ئهسک مانگه شهو که فتو له ناوی
تا گهر وینهی سان هاو دهمی دیرم
دی کهس نیه توام گووش بهید وه شیرم
له ئی دلتهنگی ولات تنه
تهنیا کویهسه په ناگای منه
بۆشم مال نه یرم یه درووینگه
مال م تنیا پای چرووینگه

شہوارینگ زلف

تُ پرزہئ نہرمہوارانی
گولہ زہردہئ وہہارانی
لہ ہالم کہئ خہوہر زانی
ہزاران ژان لہ دلّ دیرم

تَ پَرشەئِ نَوْرُ خَوەر دِیری
 شەوارینگ زلف لہ سەر دِیری
 لہ هالْم کەئِ خەوەر دِیری
 هزاران ژان لہ دَلّ دِیرم
 تَ چَق ماسی هەوز و من
 تَ تَقْلُ تازە پەوز و من
 تَ چَق سەرسەوز سەوز و من
 هزاران ژان لہ دَلّ دِیرم
 هسارەئِ شەو پایـزم
 ئە گەر وە کَر کزەو سَنزم
 ئە گەر بئِ هاز و بئِ نزم
 هزاران ژان کە دَلّ دِیرم
 دَلْم خاو و شییەو مە کە
 لہ قات زلف جییەو مە کە
 زەرەئِ مە یلم نییە و مە کە
 هزاران ژان لہ دَلّ دِیرم

دویهت خان کلهپر

یه تۆل سهور لئو تیه نی
یا قامهت شمشالنگه
یه هه رچی ههس منالنگه
که ژال چه وهیل کالنگه

نازار گه ورا مالنگه

یه دویهت خان کلهپر
زلفی چو بهر هفتاو خره
ئع چه و رهنگین دهم زره
تهنیا دار قه ی پالنگه

نازارُ گه‌ورا مالئِگه

کورهِیلُ ئیَلُ لیوه‌ئِ بۆنه
شیت و شه‌یدایِ شیوه‌ئِ بۆنه
مه‌س له‌ بوو زه‌رده‌به‌ئِ بۆنه
یه‌ خوو هیمان منالئِگه

نازارُ گه‌ورا مالئِگه

ئِ بوو خوه‌شه‌ زه‌رده‌ به‌یه
كُ تئِ له‌ و چاكُ یه‌خه‌یه
كه‌ئِ بوو به‌یه‌ یه‌ بوو خوه‌یه
یه‌ په‌روانه‌ئِ خالِ خالئِگه

نازارُ گه‌ورا مالئِگه

ئِ قوو نه‌رمُ بانُ شه‌ته
مه‌ردم ئۆشن ته‌نیا دۆیه‌ته
که‌وکه، سه‌یره‌س، قوو، به‌ته
یه‌ هه‌رچی هه‌س خه‌زالئِگه

نازارُ گه‌ورا مالئِگه

خه یالْ شهو بۆله یلی

له یلی بوو چۆزه ی نوو ده ی
هه ر شه و ته تر شه و بوو ده ی
شیوه ی وه فر شاهوو ده ی
دار نه زه ر که رده سه
ئاهوو ویل له هه رده سه
به ره زای زاخه له یلی
وه فر ییلاخه له یلی

لهیلی وه شهق گرانه و
کۆزه‌ی گرتیه وه شانسه و
گُل خوه‌ی وه کیه‌نیه گانه و
تیه‌نی ئه زهت مهنه‌ین
شیت زه‌رده خه‌نه‌ین
دار گولینه لهیلی
به‌رز و بلینه لهیلی

شه‌مال ده‌ورملی که‌نیه و
سروه زولفانی چنیه و
سووه‌یل گرتیه له خنیه و
خنیه خۆن زاواسه
زاوا مالی ئاواسه
داوه‌ت دۆره لهیلی
میه‌وان سۆره لهیلی

لهیلی لهو لیو تیه نیه
که وشه گانی که نیه
تیه نی نقره ژه نیه
تیه نی قولپ دا له ماسی
ولات وهر کرد له خاسی
بوو گول یاسه لهیلی
نور خوداسه لهیلی
کویهیل توور که و کیشان
پونگهیل چه تر خه و کیشان
چه مهیل مانگه شه و کیشان
خه و شکیا له چه وهیلم
گوم بق پهری خه وهیلم
خه یال شه و بق لهیلی
هرچی بق خه و بق لهیلی

هلور ملور دهنگ بلور

له بن دنياي دقره و تيه م
له تيه ريكي بي نوره و تيه م
له ولات خاپوره و تيه م
هلور ملور دهنگ بلور
له پاي دار بهرز كولور

خوہراواسہ و زام ناسوور
نیشم، ئوشم، گیرم، خہنم
تووژینگ لہ رۛ دنیا کہنم
دنیا رہنگ و رہیشتانہسہ
باقی واتہ و ئہوسانہسہ
دہسہیل پُر مہکر و دہسان
بنیای دنیا وہ ہوچ بہسان
ریوار قہی تاش بی ری
شیشہی ئومر دنیا ہا پی
ہلوور ملوور دار وایہم
شنہی وا تی، ونہی ئایہم
ئایہم چوود و ونہی مینی
نہخشی لہقہی زنہی مینی
ئایہم کہپوو پایزانہ
وہیلان رۛ جادہگانہ
شہ و سہردی زانای شہکەت

مرد و رازِ تالّهم نه‌وهت
هلوور ملوور مه‌له‌وه‌ری
پایزه و له‌که‌له‌وه‌ری
له ژیرِ دارِ بیجِ به‌ری
نیشم، توشم، گیرم، خنم
له سه‌د مه‌قام بلوور ژهنم
بلوور ده‌نگِ نه‌ژداده
دادم نییه بی‌داده

خالوو مهمر

خالوو زۆوه تهپرائى مردن وهى وه فرۇ زمسانه مهمر
سووزه و كرپوه و سايهقه، يهخه و يهخبهنانه مهمر
ئيرنگه وهفروه وهفروه لوله و سهركلاوان شمس يهخ
سوو دۆ سوو كهپوو كهپوو قهئ سهركلاوانه مهمر

پیری

کزہی وہ فرہ لؤل نیشته و قہی شانم
پیری له پیلہ خوہی دا نیشانم
یہ وہ فر نیہ یہ پیری منہ
ورپنہی خیال دلگیری منہ

په ژاره

مُ چقو بايځه قوش كويځه برالهم
نالهم نيه خه في شه و هيل له نالهم
چون نه چه مانم سهر سهر كه شم
فه لك خه راوهيل كرديځه وه به شم

تير كارى

مُ چو کھلُ پيرُ کٽيهئ مانشتم
له ناو هٽوچ تاقچهئ جى نيه گريُ خشتم
ههر چهن پارزُ کهم وه تاقچه يله وه
ئاخر بووم وه تيرُ کارى له يله وه

ته نيا

بايه قوش خاسه ويړانه ي ديري
جي ناله و زاري شهوانه ي ديري

م چو كه پوو ويل رڼو سه رزه مينم
له ناو ته نياگان ته نيا ته رينم

کاروانُ زمسان

تا چه و له خه و بق وه هار نا بنیام
پایز هات له دارُ زنگانی کنیام

وا هات تهرمه گهم گرت وه شانیه وه
تهقیام وه کاروانُ زمسانه وه

مه لۆچگه یل بۆچگ

مه لۆگ! ئای مه لۆچگ!
مه لۆچگه یل بۆچگ!
خوهشی بکهن زمسان چوو
رووژهیل یه خ به سان چوو
خوهزیه و دی نهۆنم خوهزیه و
ناییدنو نهۆنم وه چه و
ئرمیسه یل چه ودان
دهنۆکه یل کهه ودان

جيڪ جيڪڏان وه نزهو
مردنڏان وه ڪزهو
خوهشي بڪهن وههار تي
دنيائي نڪ و نهوار تي
بچن خوهش وه هالڏان
ٿرا شهقهئي بالڏان
منيش ٿه گهر خه و بٽونم
خهوم وه ڏ باله و بٽونم
له دنيائي خوهم لا گرم
له جهمڏان جا گرم